

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI
ve
DIŞ İLİŞKİLER KOMİSYONU BAŞKANI
CEM DUNA'NIN
“BM’DE REFORM, GÜVENLİK KONSEYİ
VE TÜRKİYE” SEMİNERİ
AÇILIŞ KONUŞMASI

14 Haziran 2005
Swiss Otel

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Değerli Konuklar,

Birleşmiş Milletler'de Reform, Güvenlik Konseyi ve Türkiye konulu konferansımıza hoşgeldiniz!. Sizleri saygıyla selamlıyorum. Konferansımızda Türk konuşmacıların yanı sıra Alman ve İtalyan konuğumuzun da konu ile ilgili değerli görüşlerini dinleme fırsatını bulacağız.

Birleşmiş Milletler sisteminde reforma gidilmesi konusunda bugün yaygın bir kanaatin oluştuğunu vurgulayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Birleşmiş Milletler dediğimizde altmış yıllık bir geçmişe sahip olan bir örgütten söz ediyoruz. II. Dünya Savaşı'nın hemen sonrasında kurulan örgütün kurulduğu dönemin gerçeklerini ve sorunlarına yönelik çözüm arayışlarını yansıttığını görüyoruz.

İçinde yaşadığımız Soğuk Savaş sonrası dönem ise, herşeyden önce uluslararası politikaya asıl yön veren aktörlerin niteliği ve aralarındaki ilişkinin mahiyeti açısından önemli farklılıklar gösteriyor. ABD uluslararası sistemin tek süper gücüdür. Almanya ve Japonya ekonomik güçlerinin yanı sıra uluslararası politikanın şekillenmesinde giderek daha fazla söz sahibi olmak istemektedirler. Doğu ve Batı ayrımının ortadan kalkmasıyla henüz ortak bir dış politikaya kavuşmamış olsa da tek bir Avrupa ortaya çıkmıştır. Hindistan, Brezilya gibi ülkelerin ise sivrildikleri bölgelerde liderliğe soyundukları dikkat çekmektedir.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin daimi halihazırdaki üyeliklerinin uluslararası alandaki güç dağılımını gerçekçi bir şekilde yansıtmayı yansıtmadığı önemli bir sorudur. Bir başka önemli soru, örgütün ana misyonunun tanımlanışıyla ilgilidir. Birleşmiş Milletler devletler arası güvenlik sorunlarını çözmek için tasarlanmış bir örgüttür. Bugün ise örgütün iç çatışmalara müdahale etmek durumunda kalması amaçlarının ve prensiplerinin yeniden belirlenmesini gerekli kılmaktadır. Ayrıca güvenliğin kalkınmayla ilgili sorunlardan bağımsız ele alınmasının imkansızlığının giderek daha iyi anlaşıldığını söylemek de mümkündür. Birleşmiş Milletler Millenyum Kalkınma Hedefleri bu çerçevede, yoksulluğa ve açlığa karşı savaş, her çocuğa en azından ilköğretim imkanının sağlanması, kadının güçlendirilmesi ve haklarının korunması, ana sağlığı konusunda önlemler alınması, AIDS gibi TİFO gibi hastalıklarla savaş ve sürdürülebilir çevre olarak açıklanmıştır.

Değerli konuklar, bugün Birleşmiş Milletler'le ilgili reform önerileri örgütün nasıl daha demokratik, daha fazla yetki sahibi ve dolayısıyla da günümüzün güvenlik sorunlarına çözümler getirmede daha etkin, kılınacağı sorusunda düğümlemektedir. Reform önerilerinin, “yapısal”, “mali” ve “operasyonel” olarak üç ana kategoride toplandığı görülmektedir. Bu konferansımızın da konusu olan yapısal anlamda reform Genel Kurul'un, Güvenlik Konseyi'nin ve Sekretery'a'nın oluşumu ve işleyişiyle ilgili önerileri içermektedir.

Yapısal anlamda reform önerilerinin en kritik konusunu kuşkusuz Güvenlik Konseyi ile ilgili olarak atılacak adımlar oluşturmaktadır. Uluslararası güvenlik sorunlarının çözümü yolunda etkin olabilmesi için bir taraftan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin aldığı kararların “meşru sayılması” diğer taraftan ise Güvenlik Konseyi'nin “süratle karar alacak yeteneğe” ve “alınan kararların arkasında duracak güce” sahip olması beklenmektedir.

Ancak bu ilkeler arasında herkesçe kabul edilebilir bir dengeyi sağlamak ne yazık ki görüldüğü kadar kolay değildir. Meşruiyetin sağlanması, alınacak kararların uluslararası toplumun ihtiyaç ve çıkarlarını yansıtmalarını gerekli kıldığı ölçüde Güvenlik Konseyi'nin temsil gücünün artırılmasını yani üye sayısının çoğaltılmasını da gündeme getirmektedir. Buna mukabil, bugün Güvenlik Konseyi'nin daimi ve geçici üye sayısının genişletilmesi konusunda hangi kriterlerin benimseneceği kadar yeni daimi üyelerin kimlerden oluşacağı ve

veto hakkına sahip olup olmayacakları konusunda da bir görüş birliği mevcut değildir. Güvenlik Konseyi'nin uluslararası alanda barış ve güvenliğin sağlanması daha etkin olması için karar alma sürecinde ağırlığın "alınan kararların arkasında duracak gte ülkelere verilmesi" ilkesi ise, her devletin eşit olduğu ve dolayısıyla eşit temsil haklarla edilmesi gerektiği yolundaki demokratik ideallere ve meşruiyet ilkesine ters düşmektedir. Ayrıca, ye sayısının arttırılmasına ve yeni daimi üyelere veto hakkının tanınmasına karşı ileri sürülen en şiddetli itirazların bunun karar alma sürecini uzatacağını, zorlaştıracağı dolayısıyla da Güvenlik Konseyi'nin işleyişini aksatabileceği yolunda olduğu görülmektedir.

Aslında, ana karar alıcıların kimlerden oluşacağı ve oylamanın kurallarının ne olacağı sadece bugünün sorunu değildir. 1815 Viyana kongresinden bu yana küresel çapta güvenlik yapılanmalarının en hassas meselesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugün, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin daimi yeleri II. Dünya Savaşı'nın galibi olan devletlerdir ve reform konusundaki çabaları en çok onların kararları etkileyecektir. Kanımca, Soğuk Savaşın bitişi demokrasilerin bir zaferidir ve uluslararası alanda işbirliği potansiyelini arttırdığı lde aslında herkesin kazançlı çıkabileceği bir ortamı bize sunmaktadır. Böyle bir ortamda, Birleşmiş Milletler'in işleyişiyle ilgili aksaklıkları ve yetersizliklerin sorumluluğunu artık mevcut olmayan Soğuk Savaş ortamına yüklemek de mümkün değildir.

Değerli konuklar,

Bugünkü toplantımızın Birleşmiş Milletler'de reform konusunda gerçekleştirilen diplomatik çabalara ve akademik çalışmalara katkıda bulunacağını umuyor ve sözlerime son verirken sizleri saygıyla selamlıyorum.